

Een nacht in de toekomst

In Living Tomorrow is te zien wat de toekomst ons brengen zal. Veel elektronica vooral, zo blijkt. Heel veel knopjes ook en een irritante computertovenaar. Rails bracht een nacht door in het huis van de toekomst in Brussel. Een verslag over een moeizame strijd tussen mens en techniek.

Het was een buitenkansje, zo werd mij verzekerd. Sinds Living Tomorrow II in 2000 de deuren opende waren er weliswaar honderdduizenden bezoekers over de vloer geweest, maar slechts twee mensen hadden in het huis overnacht. Ik zou dus de derde zijn. Opgewonden nam ik de trein naar Brussel, om het huis van de toekomst niet alleen te aanschouwen, maar vooral ook te ervaren.

Bewust heb ik me niet voorbereid op mijn bezoek. Ik heb geen informatie opgevraagd, heb zelfs de website niet bekeken. Ik wil zo blanco mogelijk binnenlopen en me maximaal onderdompelen in de wereld van morgen. Weten wil ik het niet, maar ik fantaseer natuurlijk wel over wat ik aan zal treffen. Zal ik morgenochtend astronautenvoer eten bijvoorbeeld? Is er een apparaat dat met één druk op de knop mijn baard van drie dagen wegwerkt; zonder scheermesjes, maar met een raar soort straling? Loopt er de hele dag een robothondje door het huis te kwispelen? Is het inderdaad mogelijk, zoals ik ergens ooit gelezen had, om op afstand mijn bad te laten vollopen of de verwarming aan te zetten?

Ik mijmer nog wat door, sukkel in slaap en als ik een half uur later bij station Antwerpen wordt wakker geschud, blijkt mijn brein keurig te hebben doorgefunctioneerd. Ik kom althans tot de opvallend heldere conclusie dat er grofweg twee soorten uitvindingen bestaan: uitvindingen die je aan ziet komen en uitvindingen die je *niet* aan ziet komen. Voorbeeld: een snelkookpan is iets dat je aan ziet komen. Al generaties lang koken hele volksstammen met potten en pannen, en dat er ooit een Willie Wortel opstaat die een pan ontwikkelt die extra snel kookt; ja, dat is te verwachten. Een magnetron zie je duidelijk *niet* aankomen. Die laatste categorie is natuurlijk veruit het interessantst, en juist daarmee hoop ik overspoeld te worden in Vilvoorde, de buitenwijk van Brussel waar Living Tomorrow gevestigd is.

Voordat ik het rijk alleen heb in het immense huis, leidt Daniël mij rond. De sympathieke Belg toont mij de geheimen van het huis; die enorme bulk elektronica die deze avond en nacht geheel tot mijn beschikking zal staan. Terwijl ik nip aan mijn welkomstchampagne drukt hij achteloos op een kastje dat aan de muur is bevestigd. Effectbejag. Code 3 heeft hij ingetoetst: het romantische programma. Plots gaan de gordijnen automatisch dicht, begint de open haard te flakkeren, gaan de lampen op een Barry White-vriendelijke stand en klinkt vanuit de minuscule boxjes een vriendelijk latindeuntje. Romantiek dus. Hij kijkt me even triomfantelijk aan, legt nog even uit dat het huis vol zit met dit soort kastjes en dat ik met code 7 – ‘init’ – altijd weer terug kan keren naar de oorspronkelijke situatie. Hij troont me mee naar de keuken, laat me daarna de thuisbioscoop zien, showt nog even de badkamer (met sauna!) en de aanpalende slaapkamer, om tot slot nog even de aandacht te vestigen op de kinderkamer waar een laptop is met internetaansluiting; voor het geval ik mijn e-mail nog wil checken. Na deze korte introductie schudt hij me de hand, benadrukt dat ik alles mag uitproberen, maar waarschuwt ook dat veel aanwezige producten een ‘demonstratiekarakter’ hebben. “Niet alles zal het doen, maar ik verwacht geen problemen.” Dan verdwijnt Daniël in de koude Brusselse nacht. Ik bevind me nu officieel in de toekomst.

Onwennig drentel ik door het huis. Ik kijk naar de kastjes aan de muur, die enerzijds een grote belofte in zich herbergen, maar anderzijds ook een vreemd soort angst oproepen. Angst dat er ineens een sirene gaat loeien die met geen mogelijkheid meer is uit te krijgen. Of dat een wasbak zich vult met water, vervolgens niet meer te stoppen is, waarna de hele keukenvloer onderloopt. Of... Ik constateer dat veel van mijn angsten te maken hebben met het niet kunnen stoppen van iets. Plots denk ik aan code 7 – ‘init’ – en voel ik mijn zelfvertrouwen toenemen. In plaats van een vijand is de techniek in dit huis natuurlijk mijn grootste vriend, zo realiseer ik me snel en met een royaal gebaar druk ik op een van de knoppen in de keuken. Prompt schuift de eettafel, die net groot genoeg was voor een diner-voor-twee, traag uit het kookeiland waar kennelijk de rest van het blad onder verscholen zat. Een paar tellen later is de tafel geschikt voor zeker zes personen. Ik denk aan mijn tafel thuis, zo eentje met twee ezelsoren uit de jaren vijftig, die toch eigenlijk ook in een handomdraai te verlengen is. Niet écht revolutionair dus eigenlijk, deze vinding. *Spielerei*, dat is het eigenlijk. Een uitvinding van de eerste categorie: eentje die te verwachten is.

Ondertussen staart een raar tovenaartje me vanaf een monitor al enkele minuten uitdagend aan. Merlijn schijnt hij te heten en hij is de personificatie van de *kitchen computer*. Met dat apparaat, feitelijk een gewone pc, kun je bestellingen plaatsen bij de supermarkt, recepten opzoeken en aan voorraadbeheer doen. Daniël had het me kort uitgelegd tijdens de rondgang, maar ik was vergeten hoe het ook alweer werkte. Wat ik onthouden had is dat Merlijn reageert op spraak en via een microfoon dient te worden toegesproken. “Doe maar een biertje”, roep ik enigszins melig – maar niet minder dorstig – in de richting van de virtuele keukenmagiër. Hij geeft geen krimp. Ik besef dat ik een weinig vriendelijke toon aansloeg. Bovendien ben ik in België, waar hoffelijkheid wat meer op prijs wordt gesteld dan bij ons. “Zou ik een biertje mogen, Merlijn? Alstublieft?”, probeer ik. Opnieuw geen reactie. Dan herinner ik me dat Daniël de woorden “*I want to go shopping*” uitsprak, en inderdaad, op die woorden reageert de stoïcijnse computerkaboutervrouw – die me meer en meer doet denken aan die irritante Windows-paperclip – uiteindelijk wel. Als ik na de nodige toetsaanslagen het gewenste biertje heb besteld, blijkt dat ik mijn vinger in een apparaatje moet steken ter identificatie. Mijn keukenhulp herkent mijn vingerafdruk niet, ik ben tenslotte slechts te gast, en dus kan ik fluiten naar mijn verfrissing. Gedesillusioneerd druk ik op programma 6 en ineens schuift een hooggeplaatst keukenkastje, het is echt waar, eerst naar voren en vervolgens naar beneden – binnen handbereik dus. Een uitvinding uit de tweede categorie, bedenk ik me. Want ja, blind graaien in een te hoog keukenkastje met alle naar beneden vallende over-de-datum-zijnde ingrediënten behoort nu definitief tot het verleden. Nieuwsgierig loop ik naar het kastje – hoe werkt dit in godsnaam? – en ontdek ik een deur die naar een ruimte achter de keuken leidt. Ik stuit op een veel te ingenieus stelsel van metalen balken, rails en stalen veren die het kastje in beweging hadden gebracht. Ik denk aan de gemiddelde keuken in een Nederlandse eengezinswoning en begrijp dat de uitvinder van het slimme systeem verre van financieel onafhankelijk zal zijn. Maar ook nu herinner ik me de woorden van Daniël, de ervaren rondleider. “Wat je ziet, is slechts een visie op de toekomst”, had hij gezegd. “Het zijn mógelijke scenario’s. Niet alles zal uiteindelijk in de winkel te koop zijn.” Ook had hij verteld dat de gehele inrichting van Living Tomorrow door vele tientallen participerende bedrijven is ingebracht. Alles, ook de vloeren, het behang en de bouwstenen is op de een of andere manier heel modern. Voor de deelnemende bedrijven biedt dit huis de mogelijkheid om zich te profileren, om reacties van bezoekers te peilen en om hun visie op de toekomst vorm te geven.

Om één uur ben ik uitgespeeld en besluit ik te gaan slapen. Ik werp nog even een steelse blik op de badkamer. Ik zie het riante ligbad met bubbelfunctie, de sauna, de luxe douchecabine en neem me voor de wekker vroeg te zetten voor een haute-sanitaire verwennerij die thuis volstrekt onrealiseerbaar is. Ik rommel nog even wat met de knopjes naast het bed en zorg ervoor dat het keurig in de leesstand komt. Terwijl ik een tijdschrift lees en op de achtergrond het zoemen hoor van al die apparaten die aan de praat moeten worden gehouden, valt er ineens een zeldzaam gevoel van eenzaamheid over me. Ik zie mezelf liggen. In een raar huis op een Brussels industrieterrein, omgeven door de fraaiste apparatuur, met de romantiek letterlijk binnen handbereik (programma 3) en een superluxe badkamer op loopafstand. Maar... het doet me niks. In m'n eentje is er weinig aan. Ik zou toch werkelijk liever thuis zijn nu; gewoon met vrouw en kind op een versleten bank naar een tv van twintig jaar oud zitten staren.

De ochtend daarna ben ik deze overpeinzingen gelukkig allang weer vergeten. Voor de sauna ben ik te laat opgestaan, maar een douche die op afstand te bedienen is, dat wil ik mezelf niet ontzeggen. Geroutineerd druk ik op het kastje aan de muur, selecteer programma 1 en een demonstratiestaal vult het bad ten teken dat de apparatuur in de ruimte klaar is voor gebruik. Ik neem nu de losse afstandbediening ter hand en druk op een toets met een douchelogo erop. Warempel, de douche begint te lopen. Ik druk op de temperatuurknop en op een groot display zie ik de temperatuur richting de gewenste veertig graden oplopen. Net op het moment dat ik geheel ontkleed de cabine instap, stopt de douche ermee. Ik druk nogmaals op het douchelogootje, maar er gebeurt niks. Ook een tweede poging is vruchteloos. Ik vind mezelf erg wakker als ik op het idee kom om de 'init'-knop in te drukken. Weer niks? Al enkele minuten loop ik nu naakt in deze badkamer, die niet alleen erg luxe is, maar ook verdacht veel wegheeft van een aquarium waarlangs op tien meter afstand half forenzend Brussel voorbijrijdt. En als ik de gordijnen dicht wil doen (programma 2), dan gaan van de weeromstuit ook de lichten uit. Ziehier de welhaast onmogelijke spagaat waarin de techniek mij dwingt. Er zit niets anders op dan onder het raam door terug richting bad te tijgeren en enkele keren achter elkaar programma 1 af te spelen, zodat het bad zich meermalen vult met een demonstratiestraal van een paar seconden. Na een paar minuten kan ik me zodoende in een flinterdun laagje water schoon poedelen. De strijd tussen mens en machine, zo besluit ik teleurgesteld, is een ongelijke.

Met een trotse lach komt Daniël een uur later op me af, mijn koffer heb ik dan al ingepakt. "En?", vraagt hij hoopvol. Als hij mijn ervaringen hoort, benadrukt hij nog maar eens dat het hier een demonstratiewoning betreft. Als hij hoort dat ik enigszins teleurgesteld ben in de aangetroffen techniek – écht verrast door spectaculaire uitvindingen ben ik uiteindelijk niet, waar was het robothondje bijvoorbeeld? – vertelt hij dat het huis over enkele maanden dichtgaat. "De houdbaarheidsdatum van zo'n huis is vijf jaar, dan is het ingehaald door de realiteit. In de zomer beginnen we met een nieuw project, Living Tomorrow III." Wat kunnen we daarvan verwachten? "Er wordt bijvoorbeeld gedacht aan een man-wash", licht Daniël een tipje van de sluier op. "Net als een car-wash, met automatische sponsen en zo. Maar dan dus in de douche." Ik sidder bij de gedachte. De toekomst, ze mag nog even uitblijven.